

DECLARACIÓ D'ALCALDES i ALCALDESSES
a FAVOR D'UN MILLOR, MÉS EQUILIBRAT i SOSTENIBLE
BAIX LLOBREGAT per al SEGLE XXI

Els **Alcaldes i Alcaldesses** subscriptors de la present **Declaració a favor d'un millor, més just, més equilibrat i sostenible Baix Llobregat per al segle XXI** som conscients de què a partir de la darrera crisi econòmica i financera, que ha derivat en una explosió de crisi generalitzada, ha estat afectat de manera sobtada tot el nostre sistema de producció, protecció i benestar social, conquerits a la nostra comarca al llarg de molts anys d'esforç i lluita de la societat baixllobregatina, en el seu conjunt.

Els Alcaldes i Alcaldesses del Baix Llobregat hem constatat, per experiències pròpies als nostres pobles i ciutats, que la brutal crisi ha actuat de manera desigual entre la nostra ciutadania, comportant-se de manera més evident i virulenta en les persones més vulnerables. Tant és així, que les conseqüències de la crisi, fruit d'una brutal especulació immobiliària i financera, han suposat una ampliació injustificada de la segmentació social als nostres municipis. L'esclatxa produïda entre les persones amb més recursos i poder econòmic i aquells que no tenen capacitat de reacció individual davant la crisi, s'ha eixamplat.

Els ajuntaments de la comarca –com a altres indrets dels país- s'han vist desbordats per un allau de noves necessitats de la ciutadania, a la que no sempre s'ha pogut donar una resposta de la manera més adequada i coherent. Aquesta situació s'ha vist agreujada per l'aplicació de polítiques d'austeritat de les administracions superiors (estatal i autonòmica), que han suposat un retraïment important de la seva aportació de recursos en el desenvolupament d'unes polítiques públiques que, en alguns casos, han hagut d'afrontar els governs municipals en exclusivitat, malgrat no disposar de les competències ni els recursos específics que haurien calgut per a fer-hi front. D'aquesta manera, una situació ja endèmica en relació a un mal i desequilibrat finançament de les administracions municipalistes, es veu incrementada per les retallades pressupostàries d'administracions superiors, situació que dificulta amb escreix la capacitat dels ajuntaments per a fer front a l'increment de la demanda de serveis i a les noves necessitats emergents.

També és cert que a banda de la cruenta crisi econòmica, i després de quaranta anys de funcionament dels ajuntaments en l'actual període democràtic i de quasi una trentena des què es va aprovar l'actual configuració comarcal de Catalunya, el Baix Llobregat s'ha transformat en una nova realitat que cal posar en el centre d'una mirada profunda sobre els reptes que amenacen el present, i sobre tot el futur, de la comarca i dels seus municipis. El Baix Llobregat ha fet un tomb en relació a la seva realitat geogràfica, demogràfica, social, econòmica, tecnològica i política que en aquests moments ens invita a repensar-ne el camí cap al futur d'aquest segle XXI que, tot just, acabem de començar.

Cal una sacsejada en moments d'incertesa com els actuals, on l'arribada d'aquesta crisi ha comportat una ruptura del model econòmic i social, que no ve de visita, ni va de pas, sinó que ha arribat amb pretensions de consolidar-se i canviar-nos d'arrel els esquemes de progrés d'un emergent estat de benestar que havíem conquerit (i que tants esforços havien requerit de la nostra ciutadania).

Però en aquesta repensada sobre la comarca, sobre el seu futur, sobre els reptes que tenim per endavant, se'ns ha obert una gran oportunitat, al poder comptar amb les complicitats de la societat civil, de les entitats, dels professionals i dels responsables de la gestió pública, davant la iniciativa del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat impulsant la celebració del Congrés "El Baix Llobregat a debat". El desenvolupament del Congrés, conjuntament amb la participació dels responsables municipals en el desplegament de les activitats impulsades des del "Fòrum Municipalista", ens han facilitat les claus per a fer una lectura actualitzada de la comarca i de l'abordatge que requereix la nova realitat del Baix Llobregat.

Actualment el Baix Llobregat és una comarca amb més de 800.000 persones, és la tercera comarca més gran en població del país, amb el 12% de la població de Catalunya i un 10% del PIB. Segons el cens de 2014, entre els municipis del Baix, cinc tenen una població de menys de 5.000 habitants, deu es troben entre 5.000 i 20.000 habitants, altres deu municipis es troben en la franja entre 20.000 i 50.000 habitants, tres en el grup situat entre 50.000 i 70.000 i dos municipis amb més de 80.000 habitants.

El territori del Baix Llobregat es pot definir com a una comarca plural, diversa, complexa i policèntrica. I no només per la diversitat poblacional dels seus municipis (el més petit en nombre de població és Castellví de Rosanes, amb 1.760 habitants; el més gran Cornellà, amb 86.234); sinó també per la diversitat d'elements geogràfics que la componen (el Baix és un territori allargat, travessat de dalt a baix pel riu Llobregat. Té mar, riu, muntanyes, platja i ribera); per la seva diversitat productiva (té agricultura de regadiu i de secà, té indústria, comerç i serveis...); per la seva ubicació geogràfica (hi ha una zona nord, una vall baixa, un litoral. Uns municipis que pertanyen a la gran zona d'influència de l'AMB, i altres que no); i molts altres elements paisatgístics, culturals i patrimonials que la configuren i defineixen. En el seu conjunt, el Baix Llobregat és una comarca singular. La posició geogràfica de la comarca i la seva plataforma logística aeroportuària i de comunicacions ferroviàries l'han situat amb una centralitat de privilegi en el sud de la Unió Europea i en la Regió Metropolitana.

No obstant aquesta diversitat, el Baix Llobregat té una trajectòria comuna, fonamentada en les lluites i conquestes socials, al seu capdavant els moviments socials, sindicals, al principi, i els lideratges polítics sempre que, en el decurs del temps, han anat evolucionant, desenvolupant i arrelant al llarg de tot el territori. El Baix ha experimentat una important transformació en el seu conjunt i en els seus municipis, gràcies a la feina feta per tothom. I en aquesta transformació no només han tingut un paper important les administracions de la comarca, sinó també, i de manera decidida, el gran potencial que suposa un ric teixit associatiu escampat per tot el territori, i que en diferents moments de la història han estat eines claus per a facilitar l'acolliment, la inclusió i la cohesió de persones arribades d'altres contrades, en diversos moments migratoris. La constatació de tota aquesta realitat ens fa albirar que el Baix Llobregat, de la mateixa manera que ho ha fet en altres moments de la seva història, té potencial i capacitat per a fer front als complexos reptes que ens amenacen el futur. El Baix Llobregat ha tingut sempre en el seu ADN la integració de la diversitat i ser una societat inclusiva, que no ha deixat mai ningú endarrere.

La celebració del Congrés "El Baix Llobregat a debat" i del "Fòrum Municipalista" ens ha ofert l'oportunitat de posar damunt la taula elements per a una reflexió profunda envers la nostra comarca, la seva realitat i el seu futur. Ens ha facilitat una informació de primera mà, aportada pels mateixos agents que l'han generat, aquelles persones, col·lectius, entitats i institucions que amb la seva trajectòria del dia a dia estan configurant la història del Baix Llobregat.

Les conclusions dels interessants debats, i altres activitats, desenvolupades des del Congrés "El Baix Llobregat a debat" i des del "Fòrum Municipalista", ens ha de permetre als responsables polítics i als gestors municipalistes, però també a altres agents de la societat civil en un sentit molt ampli, tenir al nostre abast suficients elements com per a fer front als reptes de futur. Uns reptes que pivoten al voltant de quatre idees força de la intervenció municipalista com són: la defensa dels drets de les persones; el desenvolupament i la cohesió social; el medi ambient i la gestió del territori; l'administració necessària i la nova governança.

Així, un cop finalitzades les activitats desenvolupades des del Congrés "El Baix Llobregat a debat" i del "Fòrum Municipalista", i conegudes les riques conclusions que han generat ambdós processos, els **Alcaldes i Alcaldesses** del Baix Llobregat tenim la ferma voluntat de posar en valor tot allò que ens ha aportat aquest ric debat desplegat a la comarca durant els darrers mesos. Després de l'àmplia reflexió portada a terme des de la societat civil de la comarca i des del món municipalista, és un bon moment per a projectar una mirada d'optimisme cap al futur.

I en aquest sentit **manifestem**:

- a) El nostre més sincer reconeixement a la iniciativa del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, per haver impulsat la idea de repensar la comarca, en moments d'extrema dificultat com els actuals. De la mateixa manera fem extensiu el nostre reconeixement a les persones, entitats i institucions que, amb la seva desinteressada implicació i complicitat, han fet possible el desenvolupament a la comarca d'un procés com aquest, d'ampli abast participatiu.
- b) La nostra positiva valoració a aquest ampli procés i les conclusions que se'n deriven, on han participat generosament tant la societat civil com els representants del món municipalista de la comarca.
- c) Que el Baix Llobregat és un territori singular i amb personalitat pròpia, plural i divers, i reivindicuem el paper que ha tingut la comarca en el desenvolupament i cohesió del territori, i que ha de seguir tenint. La proximitat als municipis i als seus ciutadans és un valor afegit al qual el Baix Llobregat no vol ni pot renunciar.

De la mateixa manera, i derivades de les conclusions tant del Congrés com del Fòrum, **declarem** el nostre compromís de:

- 1.- Plantejar un nou sistema de governança territorial, que estableixi una nova relació entre governs i societat, així com una nova governança amb major transparència i participació.
- 2.- Identificar una estratègia econòmica i social singular inclusiva i sostenible, que sigui un fidel reflex de tots els sectors econòmics: industrial, agrícola, logístic i de serveis, especialment del turístic. La indústria de l'automòbil, la logística, la salut mental son un referent de la comarca i cal preservar en aquesta singularitat en el moment de una nova transició cap a la indústria 4.0 del SXXI. La innovació i la recerca han d'estar presents de manera continuada.

Posar en valor el Parc Agrari del Baix Llobregat com espai econòmic i productiu irrenunciable.

3.- Articular polítiques socials que s'adeqüin a la nova realitat i a les necessitats de les persones i famílies del territori que eradiquin qualsevol situació de discriminació o pobresa, inclosa l'exclusió residencial. Assumir el compromís de treballar per la creació d'un parc d'habitatge públic, amb totes les seves diferents tipologies, inclosa, el lloguer. Fer de la lluita per la inclusió una prioritat compartida.

4.- Reivindicar les infraestructures que una comarca com el Baix Llobregat necessita per fer front al seu potencial econòmic i humà; cal retornar en inversions el que la comarca aporta, un 10% del PIB català. Impulsar una mobilitat pròpia del segle XXI, sostenible i adequada a les necessitats de la ciutadania i de les empreses, i compromesa amb l'Acord institucional de la Millora de la qualitat de l'aire a la conurbació de Barcelona.

5.- Posar en valor la cultura, el patrimoni i la memòria de la comarca. Fent de la integració de la diversitat una font d'enriquiment de la cultura del territori.

6.- Impulsar una formació professional que es vinculi directament a les necessitats del diferents sectors econòmics del territori, de qualitat i d'excel·lència, i que la universitat s'incorpori definitivament com una peça clau del sistema. Fent que la combinació treball i formació aportí processos de transició laboral en la primera feina més satisfacció per els joves i les empreses que els acullin. Fent que la formació al llarg de la vida sigui entesa com la possibilitat de una plena realització personal i una eina per anar adaptant-se als canvis professional que sobrevinguin en la nova societat del coneixement.

7.- Impulsar accions conjuntes que garanteixin la conservació i protecció dels espais naturals, posant especial èmfasi en la millora de la seva connectivitat, i en la gestió forestal de la comarca.

8.- Fer de la comarca un referent en l'eliminació de residus en el procés cap a una economia circular i fer de l'estalvi energètic la millor contribució per la minimització del alliberament de CO2 i d'altres partícules tan nocives per la salut humana i la sostenibilitat del medi.

9.- Definir clarament el paper de la comarca, dels ajuntaments i del consell comarcal per ser presents amb veu pròpia als debats que el Govern de la Generalitat ha encetat sobre els governs locals i la ordenació territorial catalana. Reclamar a la Generalitat de Catalunya l'impuls legislatiu necessari per a facilitar l'adaptació del territori, i de les seves competències i recursos, a les noves realitats del segle XXI.

10.- Mantenir actiu l'espai del "Fòrum Municipalista", com a espai de reflexió política permanent dels Alcaldes i Alcaldesses del Baix Llobregat, i com a grup impulsor, de seguiment i avaluació dels acords i propostes que es puguin derivar del desplegament de la pròpia "Declaració d'Alcaldes i Alcaldesses".

La qual cosa subscriu de manera individual i col·lectiva els sotasignats, en qualitat d'Alcaldes i Alcaldesses dels municipis del Baix Llobregat, a Sant Feliu de Llobregat, a set d'abril de 2017.